

حکومتهی هریمی کوردستان
وهزارهتی پلاندانان
بهریوهبرایتهی گشتهی پلاندانانی ستراتیجی
بهریوهبرایتهی پلاندانانی بهروهردهو خویندن ورؤشنبری

دوخی خهرجی وپارهدارکردی خویندنگانانی سهربه وهزارهتی پهروهردهبه پهیرهو کردنی سیستهمی لامهرکهزی

ئامادهکردنی
نیاز محمد مولود
محمد لهتیف قادر
ستار عبدالجبار جامی
کوردین احمد عنتر
2013

پیشہ کی

نہم توپژینہوویہ باس له دؤخی خہرجی وپارہدارکردنی خویندنگاگانى سہر بہ ووزارتی پەرورده و پەپرہو کردنی سیستہمی لامہرکہزی دہکات.

له دانانی بودجہو پلانی ستراتیجی ئابو وری وکۆملہلایہتی کوردستاندا پیویستہ رۆلی سیستیمیانہی پەروردهو فیئرکردن وەک سیکتہری یەکەم تەماشای بکریت ، چونکہ وولاتانی پیشکەوتوو بہوہ دەناسرینہوہ کہ خاوەن سیستہمیکی فیئرکردنی بہہیژن ، بہ ہۆی ئەوہی زۆربہی بوودجہو سامانی ئەو وولاتانہ تەرخانکراوہ بۆ پەیکەری ئیداری گہورہو ہیزی ناوخۆ سوپا ، له بہرامبەر کەرتہ بہرہمدارێگان له ناویاندا کەرتہ ہەرہ سەرکەگەہی بہرہمہیانی مەعریفہ کہ کەرتی پەروردهو فیئرکردنہ له پەرراوێزداہیہ و یەک رەھەندی تەقلید ونەگۆران زالہ بہسەریاندا. لەپال ئەو دؤخہ ئابووری و کۆملہلایہتی و تەکنەلۆژیایہی باشہی کہ ہەریمەگەمانی له ئیستادا گرتۆتہوہ کہچی گرفتێ خراپی خزمەتگوزاری و نەبونی بودجہی دیاری کراو (استقلال مالی) یشتا بہ مەترسیہک لەسەر پرۆسہی پەروردهو فیئرکردن ناماژہی بۆ دہکری. مەبەست لەم توپژینہوویہ ئەوہیہ کہ تاجەند ئەو سیستہمہ دەرہاویشتہی پۆزہتیفی دەبیت بۆ خویندنگاگان بہ پلہی یەکەم بۆ بہہیژکردنی پرۆسہی پەروردهی وپیشخستنی له ہەریمی کوردستاندا .وہەرہوہا پراکتیزہ کردنی ئەو سیستہمہ تا چەند بوارەگانی خزمەتگوزاری له خویندنگاگان چارەسەر دہکات وە کوالیتی ئەو خزمەتگوزاریانہ بہرز دہکاتہوہ .وہەرہوہا سەربەخویی دارایی خویندنگاگان تا چەند لەرووی ئابووریہوہ تیچوہگان کہم دہکاتہوہ .ئەمانەش ہەمووی بہنامانجی پەپرہوکردنی سیستہمیکی نوپیہ له شۆرکردنہوہی دەسەلاتەگانی خەرجکردن له لوتکەوہ بۆبئگہ بہشیوہی دیاری کردنی بوودجہی ہەریہک له قۆناغہ جیاجیاگانی خویندن لەباخچہی ساوایان تا دہگاتہ قۆناغہگانی دواناوندییەگان وپہیمانگاہانی سہر بہوزارتی پەرورده.

بهشی پهکهم: رهه ندمکانی توئزینه وکه و دیاریکردنی چه مکه کان :

باسی پهکهم: رهه ندمکانی توئزینه وکه:

گرفتی توئزینه وه:

دیاریکردنی گرفت یان کرۆکی نهو بابه تهی توئزمر دهیه ویت قسه ی له سه ر بکات ، به یه کیک له ههنگاوه بنچینه بیهکانی هه ر توئزینه وه یهکی زانستی داده نریت، چونکه سه ر هتایهکی دروست ده داته توئزمر و هه ر له ده ستپیکه وه ده زانریت پرس ی سه رهکی نهو توئزینه وه یه چیه و توئزمر به دوا ی ساغ کردنه وه ی چ بابه تیکدا ده گه ر ی، ده بی له توئزینه وه دا پرس ی سه رهکی له بابه ته لا و مکیهکانی تری ناو توئزینه وه که جیا بکریته وه و پوخته بکریت و به روونی دیاری بکریت، گرفتی نه م توئزینه وه یه بریتیه له خویندنه وه ی دۆخی خه ر جی و دارایی خویندنگاکانی سه ر به وه زارته ی په روه رده و شیوازی دابه شکردنی بوودجه ی وه زارته ی په روه رده له هه ری می کوردستان ، کاتی ئامانج و فه لسه فه ی وه زارته ی په روه رده دارشتنی کیانی مرو ف بیت وه هه روه ها پرۆسه ی پاریزگار یکردن و گواسته نه وه ی که ل و په لی کۆمه لایه تی کۆمه لگا ، به واتایهکی تر گواسته نه وه ی که لو په لی کۆمه لایه تی بو رۆلهکانی کۆمه لگا له باوکانیانه وه له شیوه ی چوار چیه یهکی ئاساندا هه روه ها پرکردنه وه ی پیداویستییهکانی مندال و گه نجان و خزمه تکردنی ژینگه و کۆمه لگاییه . نهو توئزینه وه یه روومالی نهو پرۆسیسه دهکات که بو بنپرکردنی گرفتی خراپی خزمه تگوزارییهکان.

به شیوه یهکی گشتی نه بونی بودجه یهکی دیاری کراو (استقلال المال) له قوتابخانه و خویندنگاکانی سه ر به وه زارته ی په روه رده له هه ری می کوردستاندا. توئزینه وه که به شیک له ته وه رهکانی ته رخان دهکات له پیناو ناسینی نهو ریکاریبانه ی که له لایهن وه زارته ی په روه رده ی حکومه تی هه ری مه وه به ریوه دهچیت و خویندنه وه یهکی ته واو بو شیوازی دابه شکردنی بوودجه دهکات به سه ر قوتابخانه و خویندنگاکاندا.

گرنگی توپزینە وەمکە :

گرنگی و بایەخی ھەر توپزینە وەمکە لە بەشداریبوونی ئەو توپزینە وەمکە بەدەر دەکەوێت لە پرۆسەی گەشەکردنی زانست لەو کۆمەڵگایە لە پێناو خزمەتکردنی، ئەمرۆ کۆمەڵگای کوردستانی بە گشتی بە قووناغییکی ھەستیاردا تێدەپەرێت، ھەر ھەوێک بۆ بە دامەزراندنی کردن و کارکردن بە پێی یاسا و دەستووریکی دیاریکراو لە ھەر دامودەزگا و دامەزراندنی حکومەتدا ھەنگاویکی بۆ بەھاوێشتر، تەکانیک دەداتە پرۆسەی پیشکەوتنی کۆمەڵایەتی و کارگێڕی لە کۆمەڵگای کوردیدا، یەکیک لە گرنگیەکانی ئەم توپزینە وەمکە رەخساندنی زانیاری زیاترە بۆ ناساندنی چەمکی خەرجی و داراییە و چۆنیەتی دابەشکردنی بوودجە و مزارەتی پەرە و دەستە بەسەر قوتابخانە و خوێندنگاکانی . ھەر وەھا لە رووی پراکتیکی ھەو دەکری لە مزارەتی پەرە و دەستە بەسەر ، میکانیزمەکانی خەرجی و داراییەکان لەبەر ئەنجامەکانی ئەم توپزینە وەمکە بە پێی راسپاردە و پیشیارەکانی بە کردووە ھەنگاوی باشترکردنی بۆ بدێت.

ئامانجی توپزینە وەمکە:

ئامانجی سەرەکی ئەم توپزینە وەمکە بریتییە لە پەیرەو کردنی سیستەمیکی نوێیە لە شۆرکردنەو دەستەڵاتەکانی خەرج کردن لە لوتکەو بەبۆنکە بە شیوێ دیاری کردنی بوودجە ھەریەک لە قووناغە جیا جیاکانی خویندن .

بۆ بەدەستھێنانی ئەم ئامانجەش پێویستە زانستیانە وەلامی ئەم پرسیارانە بداتەو:

أ- دابەشکردنی بوودجە و مزارەتی پەرە و دەستە بەسەر بەرپۆبەرایتی تێ گشتیەکان چۆن بەرپۆبە دەچێت؟

ب- بیری ئەو بوودجە کە بەرپۆبەرایتی تێ گشتیەکان و مریدەگرن چەندە و تا چەند گونجاو لەگەڵ پێداویستیەکانیان ؟

ت- ئایا ھیچ دامەزراندنێ تر جگە لە مزارەتی پەرە و دەستە ھاوکاری قوتابخانە و خوێندنگاکان دەکەن ؟

هۆکارمکانی ههلبژاردنی ئەم بابەتە:

- 1- لاوازی خەرجی پەرۆمردەو فیڕکردن لە بوودجەى گشتى هەریمی کوردستاندا، ئەو بودجەى که بو ئەم کەرته تەرخان کراوه لە ئاست پێویستییهکانی وگەشەو پالەپەستۆکانی سەر ئەم کەرته نەبووه لە نمونەى زیاد بوونی دانیشتوان و زیاد بوونی رێژەى قوتابیان و خۆبندکاران بە ئاستیکی زۆر .
- 2- خزمەتگوزارییه پێویستەکانی لە زۆریک لە قوتابخانەو خۆبندنگاکان کهمن یاخود نین.

باسی دووهم: دیاریکردنی چه مکهکان:

پێناسەى چه مکه وزاراوه زانستییهکانی هەر توێژینهوهیهک بە یهکیک لە پێویستییه میتۆدییهکان دادەنرێت. هەر چهند پێناسهکانیش به ووردی و بهروونی ئەنجامدراوێت هیندەش خۆبندنهوه و تیگه‌یشتن له توێژینهوهکه بو خۆبندنهوانی ئاسانتر و روونتر ده‌بیت و توێژهریش زۆرتر بیری خۆی ده‌گه‌یه‌نێت. له‌م توێژینه‌وه‌یه‌شدا ئەو چه‌مکه‌نەى به پێویست زانراون روون بکرینه‌وه، ئەوانەى خواره‌وه‌ن :

1- سیستەمی لامه‌رکزی

به‌شیوه‌کی گشتی سیستەمی لامه‌رکزی ره‌تکردنه‌وه‌ی مه‌رکه‌زیه‌ت نییه ، هه‌ردوو سیستەمه‌که بۆ به‌ریوه‌بردنی وولات پێویستن ، چونکه دووجۆر ئەرك هه‌یه له هه‌ر وولاتیکدا ئەركی خزمه‌تگوزاری و ئەركه نیشتمانییه‌کان ، ئەوانه‌ی ره‌هه‌ندی نیشتمانی سه‌رتاسه‌ریان هه‌یه ئەوانه به‌مه‌رکه‌زی به‌ریوه‌ ده‌بردین وه‌كو ئاسایش و به‌رگری و دارایی و په‌یه‌وه‌ندیه‌کان ، به‌لام ئەركه خزمه‌تگوزارییه‌کان له‌ بواری پەرۆمردەو تەندروستی و رینگاوبان و کشتوکال و لایه‌نه خزمه‌تگوزارییه‌کان ناکرێت له‌پایته‌خته‌وه به‌ریوه‌ به‌رین ده‌بیت به‌ ئەنجومه‌ن و ده‌سته هه‌لبژێردراوانه‌ی ناوچه‌کان بسپێردین .

جیبه‌ جی‌ کردنی سیستەمی لامه‌رکه‌زیه‌ت له‌ به‌ریوه‌بردندا به‌ دوو شیواز ده‌کریت :

شېۋازى يەكەم :

بەپپى ياسا دەسلەپكى ھەممۇ فەرمانگەو كارمەندەكانى رېك دەخرېن و بە جۇرېكى سېستەماتېك ھەممۇ ئەرك و كارەكان دابەش دەكرېن بەبى ئەودى تېكەلگېشىيەك يان دژاتىيەك لەنيوانياندا روو بدات , يانېش لايەنى سەرەو بەتوانىت دەست لە كارە دارىژراوەكانى خوارەودى خۇى وەربدات .

شېۋازى دووہم :

لەپەپرەو كەردنى سېستەمى لامەرکەزىيەتدا كاربەدەستە دەسلەپتە بالاکان ھەندېك لە دەسلەپتەكانيان بەرەو لايەنەكانى خوارەودى خۇيان شۇردەكەنەو و بەپپى وىست وئارموزومكانىشان دەستنىشان دەكەن و بەردەوام لە دوورەو چاودېرى و بەدواداچونيان بۇ دەكەن ولەكاتى پېويستدا دەستكارى دەكەن چونكە ھەمىشە رېژەيەكى دەسلەپتە بەخشپېكاراوەكان لای خۇيان دەمىنئەتەو و بەشېوہيەك لە شېوہكان لىي بەرپرسن .

لايەنە باشەكانى لامەرکەزىيەت:

- ئەركى سەرشانى ناوہند (دەسلەپتە بالاً) لەرووى خزمەتگوزارىيەو سووك دەكات بۇ ئەودى ئەركە ستراتېژىيەكانى بەرپوہبات.
- كارىگەرى دەبىت لەكەمكەرنەودى رۆتىن لەكاروبارەكان .
- دەستبەركەردنى دادپەرەوۋى لە دابەشكەردنى داھاتەكان

2- خەرجى گشتى :

برىتتە لە گوژمەيەكى نەختىنەيى لە ئەستوى دارايى دەولەت دەردەچىت لە پېناو تېركەردنى پېداويستىيە گشتىيەكان.

3- دارايى گشتى:

ئەو زانستەيە كە لە چۆنىەتى بەكارھىنەنى ھۆكارى دارايى لە خەرجى گشتى وداھاتى گشتى دەكۆلئەتەو بە ئاراستەى دەستبەركەردنى ئامانجە ھەل قوولاومەكانى فەلسەفەى سىياسى وئابوورى وکۆمەلايەتى و دەولەت.

4- مەرجهكانى سىستەمى لامەركەزى

* بوونى بەرژومەندى و تايبەتمەندەى ديارىكراوى ھەر قۇناغىك لە قۇناغەكانى خویندندا بەنمونه سورشتى قۇناغەكانى خویندن لەرووى ژمارەو ئاست وشوینى جوگرافى , بەلەبەرچاوغرتنى ئەو تايبەتمەندىانە ئەنجومەنىك بۇ بەرپوۋەبەردى ئەم كارانە دابنریت .

* ھەلبۇزاردى ئەم ئەنجومەنانە چوبیئە ژىربارى ئەو دانپىدانانەى كە تايبەتمەندى قۇناغەكانى خویندن لەبەرچاوبگریت لەرووى ژمارەو ئاست وشوینى جوگرافى .

* سەربەخوینى ئەم ئەنجومەنانە لەژىر چاودپىرى وەزارەت و دەسەلاتى دەستەى كارگىرى قوتابخانەكان بیئ .

بەپىئى ئەو زانیاریانەى كە لە پارىزگاكانى ھەرىمى كوردستان بەدەستمان گەشتوۋە لە دەرنەنجامى ئەو راپرسییەى كە ئەنجاممانداۋە بۇ گشت قۇناغەكانى خویندن باس لە ھەموو ئەو كىشەو گرفتانە دەكات كە سالانە كارگىرى قوتابخانەكان بەرنگاریان دەبنەۋە لە بواری بوودجەو خەرجیەكاندا ۋە ھەروەھا راۋ دیدیان سەبارەت بەم پرسە بۇ مەبەستى چارەسارکردنى كىشەكان و بەرەو پىشچونى پرۇسەى پەروەردەى لە ھەرىمى كوردستاندا .

سەبارەت بە پارىزگای ھەولیر ئەگەر سەیرى خشتەى ژمارە (1) بكەین بۇمان روون دەبیئەۋە كەتا رادەییەك رەگەزى نیر و مى ۋەك یەك پەیۋەندیان بە قۇناغەكانى خویندن كەردوۋە تەننەت لە قۇناغى پىشەى نەبیئ كە رەگەزى نیر زیاترە لە رەگەزى مینە ئەمەش شتىكى ئاسایىە چونكە رەگەزى مینە زیاتر خۇیان عەودالى ئەم قۇناغە نین . ۋە ھەروەھا ئەگەر سەیرى ئەم برە بوودجەىە بكەین كە دابین كراۋە بۇ قۇناغەكانى خویندن ۋە بەراوردى پى بكەین لەگەل ژمارەى قوتابیان دەبىنریت كە نایەكسانى ھەیە و ھەروەھا بەشىۋەیەكى ھەرمەى ئەم برە پارە دابەشدمكریت . ۋەھەروەھا بە رىژەىەكى یەكجار زور لەم سەردەمەى جیھانگىرىدا نەتوانراۋە سوود لە تەكنۆلۇجىای زانیارە ۋەربگریت بۇ راپەراندىنى كارەكان .

خشتەى ژمارە (1)

قۇناغەكانى خويىندىن لە پارىزگاي ھەولير

ز	نیشاندر	جۆرى نیشاندر	باخچەى ساوايان	سەرھتايى + بنەرەتى	ئامادەى	پيشەى
1	ژمارەى قوتابيان	نير	30	384	80	219
		مى	34	319	93	34
2	ژمارەى مامۇستايان	نير		14	12	32
		مى	6	16	8	22
3	دابىنگردنى پىداويستىە لاوگەكان لەلايەن ومزارتەوہ	بەلى		18%		
		تارادىيەك	100%	65%	80%	17%
		نەخىر		17%	20%	83%
4	جۇنيەتى خەرچىگردى بوودجە	سالانەيە	100%	19%		
		مانگانەبە				
		ھەفتانەيە				
		نيە		65%	60%	17%
5	جۇنيەتى دابىنگردنى بوودجە	نازانم		16%	40%	83%
		دانىشتىنى ھاويەش				
		لەسەرەوہ دىت	100%	53%	100%	
		لەلايەن خۇتانەوہ		39%		17%
6	بىرى بوودجەو ھەلسەنگاننى	نازانم		8%		18%
		بىر / دىنار	200	975	720	
		بەشەدەكات				
		بەشەنەكات	100%	100%	100%	
7	ھەبوني پلانى سالانە لە بوارى بوودجە	بەلى			40%	
		نەخىر	100%	100%	60%	100%
8	ئەو بىرە بوودجەيە چەندە كە سالانى بەشى باخچەكەتان دەكات / دىنار		3.000.000	5.570.000	4.000.000	10.000.000
9	سوود وەرگرتن لە تەكنۇلۇجىيەى زانىيارى	باش				
		ناوفند				
		خراب			20%	
		ھىچ	100%	100%	80%	100%

سەبارەت بە پارىزگاي سايمانى ئەگەر سەيرى خىشتەى ژمارە (2) بىكەين بومان روون دەبىتەو كەتا رادىيەك رەگەزى نىرو مى وەك يەك پەيوەندىان بە قۇناغەكانى خويىندىن كىردوو تەننەت لە قۇناغى پىشەيى نەبىت كە رەگەزى نىر زياترە لە رەگەزى ميينە ئەمەش شتىكى ئاسايە چونكە رەگەزى ميينە زياتر خويان عەودالى ئەم قۇناغە نىن. وە ھەروەھا ئەگەر سەيرى ئەم بىرە بوودجەيە بىكەين كە دابىن كراوہ بۇ قۇناغەكانى خويىندىن وە بەراوردى بى بىكەين لەگەل ژمارەى قوتابيان دەبىنرېت كە نايەكسانى ھەيە و ھەروەھا بەشىوہيەكى ھەرمى ئەم بىرە پارە دابەشەمكرېت , ھەرچەندە بە رىزەى %74.5 گشت قۇناغەكانى خويىندىن پلانى سالانەيان ھەيە بۇ بوارى بوودجە.

خشتەى ژمارە (2)

قۇناغەكانى خويىندىن لە پارىزگاي سايىمانى

بېشەيى	نامامىيى	سەرمەتايى + بىنەرتى	باخچەى ساوايان	جۇرى نىشاندىر	نىشاندىر	ژ
420	668	226	45	نۆير	ژمارەى قۇتابيان	1
	730	226	58	مى		
69	16	12	12	نۆير	ژمارەى مامۇستايان	2
43	22	30	12	مى		
		10%		بەلى	دايىنكردىنى پۇداويستىە لەومكەكان لەلايەن ومزارەتموۋە	3
100%	75%	37%	50%	تارادىمىك		
	25%	53%	50%	نەخىر		
	50%	42%		سالانىيە	جۇنىيەتى خەرجكردىنى بوودجە	4
100%			100%	مانگانەيە		
				هەقتانەيە		
	25%	48%		نيە		
	25%	10%		نازانم		
		21%		دانىشتىنى ھاويەش	جۇنىيەتى دايىنكردىنى بوودجە	5
100%	25%	27%		لەسەرموۋە دىت		
	12%	32%	100%	لەلايەن خۇتانەوۋە		
	63%	20%		نازانم		
900	4.500.000	4.637.500	1.200.000	بىر / دىنار	بىرى بوودجەو ھەلسەنگاندىنى	6
		6%		بەشەكات		
100%	50%	58%	50%	بەشەكات		
	50%	36%	50%	نازانم		
80%	50%	68%	100%	بەلى	ھەبۇنى پلانى سالانە لە بوارى بوودجە	7
20%	50%	32%		نەخىر		
10.000.000	15.000.000	10.750.000	16.000.000		ئەو بىرە بوودجەيە جەندە كە سالانە بەشى خويىندىنكاگەتان دەكات / دىنار	8
	25%	16%		باش	سوود وەرگرتن لە تەككۇلۇجىيەى زانىيارى	9
				ناوۋىند		
100%	75%	31%		خراپ		
		53%	100%	ھىچ		

سەبارەت بە پارېزگای دھۆك ئەگەر سەیری خستەى ژمارە (3) بکەین بومان روون دەبیتەووە کەتا رادەییەك رەگەزى نىرو مى وەك یەك پەيوەندیان بە قۇناغەکانى خویندن کردووە. وەهەر وەها ئەگەر سەیری ئەم بپە بوودجەیه بکەین کە دابین کراوہ بو قۇناغەکانى خویندن وە بەراوردى پى بکەین لەگەل ژمارەى قوتابیان دەبیتەى کە نایەکسانى هەیه وەهەر وەها بەشيوەییەکی هەرەمى ئەم بپە پارە دابەشەمکریت , هەرچەندە بە ریزەى 90% گشت قۇناغەکانى خویندن پلانى سالانەیان هەیه بو بوارى بوودجە.

خشتەى ژمارە (3)

قۇناغەكانى خويىندىن لە پارىزگاي دەۋك						
بېشەيى	ئامادەيى	سەرھتايى + بىنەرتى	باخچەي ساۋايان	جۆرى نېشاندىر	نېشاندىر	ژ
	527	180	56	نېر	ژمارەي ھوتابيان	1
175	580	124	52	مى		
15	19	40	1	نېر	ژمارەي مامۇستايان	2
22	39	41	6	مى		
	50%	20%		بەلى	دايىنگىردى بېئادويستىيە لاومكەكان لەلايەن ومزارتەۋە	3
100%	50%	67%	83%	تارادىيەك		
		13%	17%	نەخىر		
		27%	100%	سالانەيە	جۆنپەتى خەرجىردى بوودجە	4
		7%		مانگانەيە		
				ھەفتانەيە		
100%	100%	67%		نەيە		
				نازانم		
	13%	7%		دانىشتىنى ھاۋبەش	جۆنپەتى دايىنگىردى بوودجە	5
		7%	100%	لەسەرۋە دىت		
100%	88%	53%		لەلايەن خۇتانەۋە		
		53%		نازانم		
600	5.296.125	2.493.167	200	بېر / دىنار	بېرى بوودجە ھەلسەنگانلىقى	6
100%	38%	8%		بەشەدەكات		
	63%	92%	100%	بەشەنكات		
				نازانم		
100%	100%	60%	100%	بەلى	ھەبۋى بىلانى سالانە لە بوارى بوودجە	7
		40%		نەخىر		
700	7.725.500	2.876.923	1.500.000		ئەۋ بېرە بوودجەيە جەندە كە سالانە بەشى باخچەكەتان دىكات دىنار	8
	25%	13%		باش	سوود ومىگرتىن لە تەمكىنلۈجىيەي زانپارى	9
100%				ناۋفند		
	25%	27%		خراب		
	50%	60%	100%	ھىچ		

سەبارەت بە ئىدارەى گەرميانەوہ ئەگەر سەیرى خشتەى ژمارە (4) بکەین بومان روون دەبیتەوہ کەتا رادەییەک رەگەزى نىرو مى نزیك لە یەکتەر پەيوەندیان بە قۇناغەکانى خویندن کردووه. وەهەر وەها ئەگەر سەیرى ئەم بەرە بوودجەیه بکەین کە دابین کراوه بۇ قۇناغەکانى خویندن وە بەراوردى پى بکەین لەگەل ژمارەى قوتابیان دەبىنریت تا رادەیهک باشترە بەبەر وارد لەگەل پارىزگاگانى تری هەریمی کوردستان چونکە 71٪ توانرايه لەلایەن ب.گشتى پەر وەردەوہ پىداوایستییە لاوەکیەکان بۇ گشت قۇناغەکانى خویندن دابىنبکریت .

خشتەى ژمارە (4)

قۇناغەكانى خویندن لە ئیدارەى گەرمیان							
ژ	نیشانەنەر	جۆرى نیشانەنەر	باخجەى ساوبان	سەرمتایى + بنەرتى	ئامادەى	پېشەى	
1	ژمارەى ھوتابیان	نیز	124	431	310	147	
		مى	115	380	261	245	
2	ژمارەى مامۇستایان	نیز		26	22	20	
		مى	26	28	13	4	
3	دابىنگردنى پېداووستیە لاوھکیمکان لەلاپەن وھزارەتھوہ	بەلى					
		تارادەپەك	100%	50%	83%	50%	
		نەخیر		50%	17%	50%	
4	جۆنیەتى خەرچکردنى بوودجە	سالانەپە		66%	83%	50%	
		مانگانەپە	100%		17%		
		ھەفتانەپە					
		نیە		17%			
		نازانم		17%		50%	
5	جۆنیەتى دابىنگردنى بوودجە	دانیشتنى ھاوېەش	100%	50%	17%		
		لەسەرھوہ دیت			49%	50%	
		لەلاپەن خۇتانەوہ			17%		
		نازانم		50%	17%	50%	
6	بېرى بوودجەو ھەلسەنگاندنى	بېرى	2.868.000	3.000.000	3.000.000	1.000.000	
		بەشدەكات				17%	
		بەشناكات	100%	83%	83%	50%	
		نازانم		17%		50%	
7	ھەبونی پلانى سالانە لە پواری بوودجە	بەلى	34%		83%	100%	
		نەخیر	66%	100%		17%	
8	ئەو بېرى بوودجەپە چەندە كە سالانى بەشى باخجەكەتان دەكات / دینار		6.000.000	8.000.000	8.000.000	80.000.000	
9	سوود وەرگرتن لە تەكئۆلجەپای زانیاری	باش					
		ناوھند	34%				
		خراب				17%	50%
		ھېچ	66%	100%	83%	50%	

ئەگەر لەسەر ئاستى ھەريىمى كوردستان سەيرى دەرنەنجامى نيشاندەرەكان بىكرىت كە روونكر اووتەوہ لە خشتەى ژمارە (5) بومان روون دەبىتەوہ كەتا رادەبىيەك رەگەزى نىرو مى وەك يەك پەيوەنديان بە قۇناغەكانى خویندن كرددوہ . وە ھەر وەھا وەزارەتى پەروەردەى ھەريىمى كوردستان توانيوەبەتەى تا رادەبىيەك بەريژەى % 69 پىداويستىيە لاومكەكان بۇ گشت قۇناغەكانى خویندن دابىن بىكات وە % 65 قۇناغەكانى خویندن بە ھىچ شىوہبەك سوودى لە تەكنۆلۇجىاي زانىارى وەرنەگرتوہ بۇ راپەراندنى كارەكانيان . برى بوودجەى دابىنكر او بۇ باخچەى ساوايان 1.117.000 / دىنار كە بە ريژەى % 88 بەشى پىداويستىيەكانيان ناكات وە بۇ قۇناغەكانى سەرەتايى وبنەرەتى برى 2.776.641 / دىنار دابىن دىكرىت كە بە ريژەى % 83 بەشى پىداويستىيەكانيان ناكات وە ھەر وەھا بۇ قۇناغى ئامادەبى برى 3379.031 / دىنار كە بەريژەى % 74 بەشى پىداويستىيەكانيان ناكات وە بۇ قۇناغى پىشەبى برى 625.000 / دىنار دابىن دىكرىت كە بە ريژەى % 38 بەشى پىداويستىيەكانيان ناكات .

خشتەى ژمارە (5)

قۇناغەكانى خويىندىن لە ھەرئىمى كوردستان

ئىشاندەر	جۇرى ئىشاندەر	باخچەى ساوايان	سەرمتاىى + بىنەرەتى	ئامادەىى	پەشەىى	ژ
ژمارەى ھوتابىيان	نەىر	64	305	396	197	1
	مى	65	262	416	114	
ژمارەى مامۇستايان	نەىر	3	23	17	34	2
	مى	13	29	21	23	
دابىنكردى پىداووستىە لاومكەكان لەلايەن وھزارەتموہ	بەلى		12%	12.00%		3
	تارادىيەك	83%	55%	72%	67%	
	نەخىر	17%	33%	16%	33%	
جۇنەيتى خەرجكردى بوودجە	سالانەىە	50%	38%	33%	13.00%	4
	مانگانەبە	50%	2%	4.00%	25%	
	ھەفتانەىە					
	نەى		49%	47%	29%	
	نازانم		11%	16%	33%	
جۇنەيتى دابىنكردى بوودجە	دانىشتى ھاوبەش	25%	19%	7.00%		5
	لەسەرھوہ دىت	50%	21%	44%	38%	
	لەلايەن خۇتانەوہ	25%	30%	29%	29%	
	نازانم		30%	20%	33%	
بىرى بوودجەو ھەلسەنگاندى	بىر / دىنار	1.117.000	2.776.641	3.379.031	625	6
	بەشدەكات		4.00%	14%	25%	
	بەشناكات	88%	83%	74%	38%	
	نازانم	12%	13%	12%	37%	
ھەبۇنى پلانى سالانە لە بوارى بوودجە	بەلى	59%	32%	67%	70%	7
	نەخىر	41%	68%	33%	30%	
ئەو بىرە بوودجەىە جەندە كە سالانەبەش خويىندىنكاكتان دمكات / دىنار		6.625.000	6.799.230	8.681.250	25.175.000	8
سوود وەرگرتن لە تەككۇلۇجىباى زانىبارى	باش		8%	13.00%		9
	ناوئند	8.00%			25%	
	خراب		14%	34%	38%	
	ھىچ	92%	78%	53%	37%	

راسپارده و پيشنيارمگان:

* بههوى ئهو گرفتهى كه خويندنگاگان تى كهوتون له نهبونی بوودجهو پارهدارکردن , كه يهكيك له ئاسهوارمگانی بریتیه له پاکردنهوى خويندنگاگان له لایهن خودی خويندگارانی ههر خويندنگايهك ئهمهش بهناماژهی بهريوهمبر وماموستاگانيان. بويه پيشنيار دهكەين ووزارتهى پهروهردە گرى بهست لهگهله چهندين كۆمپانيای خاوينكهرهوه بکات بو ههموو قوناغهگانی خويندن وەكو چون زوربهى وزارتهگانی حكومت ئهم جوره گريبهستهيان ئهنجام داوه لهگهله كۆمپانياگانى خاوينكردنهوه وەكو وزارتهى پلاندانان بهنمونه پيوسته بهفهرمی لهلايهن وزارتهى پهروهردهوه بودجهيهك تهرخان بكریت بو ئهم مهبهسته.

* دابينکردنى بوودجهيهكى تايبهتى سالانى و به شيوهكى لامهرکهزى كه تارادهيهك بتوانریت كيشه داراييهگان وپيداويستيهگان چارهسەر بکات كه نزيك بيت له ستاندرى جيهانى بو بهريوهمبردى کارمگان .

* دابين کردنى بوودجه لهکاتى خويدا بيت .

* له دانانى برى بوودجه بو ههرقوناغيك له قوناغهگانی خويندن دهى رهچاوى شوينى جوگرافى وژمارهى قوتابيان و ئاستهگانی خويندن بكریت بهمهبهستى جيبهجى کردنى چالاگيه جوراوجورمگان.

* گهرهنهوى تهواوى پارهى حانووت و دابينکردنى بوودجهيهكى تايبهت و دهسهلاتى خهرجکردن بدرى به ئيدارهى خويندنگا .

* كه م کردنهوى روتين لهکاتى وهرگرتنى بوودجه .

* کردنهوى بانکيکى تايبهت له ههر شاريکدا بو راپهراندنى کاروبارى دارايى پهروهردىيى.

* ئهو بره بوودجهى كه سالانه تهرخان دهكریت پهيوهست بيت به ژمارهى قوتابيانهوه بو نمونه ئهگهر ريژهى قوتابيان 2% زيادبکات ئهوا پيوسته بوودجهکەش بهههمان شيوه زيادبكریت .

* بوودجهو خهرجيهگان پيوهسته بهشيويهكى شفاف باسى ليوهبكریت وسهرجهم

ماموستاو کارمهندى خويندنگاى لى ناگادار بكریتهوه چون وبهچ شيويهك ولهسەر چ بنهمايهك خهرج دهكریت.

★ بابوودجەى خوڭندنگاگان لەسەر حانوت نەبىت چونكە كاردانەوہى دەبىت لەسەر
فرۆشتنى بابەتەگان .

★ دانانى يەكەيەكى ژمىريارى لە ھەرقوتابخانەيەك بۆ بەرپوھبردنى كارى دارايى وەك
بوودجە ، مووچە ، سەرمووچە ، بەرزكردنەوہى پلەى مامۆستايان .
★ خەلاتكردنى ئەو قوتابخانانەى كەبەكەمترين بوودجە باشترين خزمەت پيشكەش دەكەن
ئەمەش بەمەبەستى ھاندان.

★ بەباش دادەنریت لەيەك كاتدا ھەردوو سيستم (مەركزى ، لامەركەزى) جى بەجى
بكریت واتا كارمەكانى قوتابخانە بكریت بەدوو بەش ھەندىكيان بەمەركەزى بىت وەك)
نۆژەن كردنەوہ ، كرىنى كورسى دانىشتن ، تەختە ، نەوت) وەھەندىكيان بە لامەركەزى
بىت وەك پىداويستىيە رۆژانەگان (وەرە ، قەلەم ، ئاوى خواردنەوہ ، چاككردنەوہى
كارەباو ئاو و ئاومرۆگان ھتد)

سەرچاومكان :

- * ئەحمەد عەبدولرەحمان ، خۆپدنه و ميهك بۆ پرۆسەى پەرۆردەو فيرکردن له هەریمی كوردستان و عیراقدا ، ئابووری سیاسی ، گۆفاریکی وەرزیه سەندیکای ئابووریناسی كوردستان دەریدەكات ، ژمارە 26 سالی هەشتەم 2009 .
- * ئەیوب ئەنۆر سەمەیهی ، دارایی گشتی ، 2007 .
- * د. ابراهیم محمد علی الجزراوی . التخبیگ المالی محدداته و فوائده . ژمیاریار / ژمارە (5) / سالی سییه/م/2005 .
- * موزەفەر هەمزە رەزا . شیکردنه و ميهکی ئابوورینه بۆ پیکهاته و تەرخانکردەکان . له بلا و کراوەکانی گۆفاری ئابووری سیاسی / سەندیکای ئابووریناسی كوردستان / ژمارە (1) سالی 2011 .
- * پەرۆردەو فيرکردن ، هەنگاویك بەرەو لامەرکەزیهت دوو هەنگاو بەرەو دیموکراسی / گۆفاریکی پەرۆردەیی وەرزیه وەزارەتی پەرۆردەى حکوومەتی هەریمی كوردستان دەری دەكات / ژمارە (8) 2012 .
- * دیمەنانهیهکی (سبهی) له گەل بەریز ئەحمەد علی ، نیهتیک نیه بۆ دەستبەردار بونی مەرکەزی / 2011/11/27 .

<p>إقليم كوردستان - العراق مجلس الوزراء وزارة التربية المديرية العامة لتربية اربيل مديرية التخطيط التربوي</p>	 Kurdistan Regional Government Council of Ministers Ministry of Education	<p>هەرێمی کوردستان - عێراق ئەنجومەنی وەزیران وەزارەتی پەرۆردە بەرێوەبەرایەتی گشتی پ.هههولێر بەرێوەبەرایەتی پلان دانانی پەرۆردەیی لیکۆلینەوهو پشکنین</p>
--	--	--

No:
 Date: 1/20/22 / 5/25

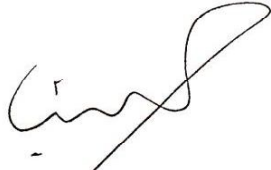
بەرێوەبەرایەتی گشتی پەرۆردە
 بەرێوەبەرایەتی گشتی پەرۆردەیی هههولێر
 ٥٥٥٥٥٥٥٥

ژماره: ١١٢٤
 رێکەوت: ٧ ههواره ٢٠٢٢

بۆ / بەرێوەبەرایەتی پەرۆردەیی هههولێر، دهشتی هههولێر، خهبات، شه قلاوه، رواندز، سووان، میرگه سور، چۆمان
 مه خموور، کۆیه
 ب/ ناسانکاری

ناماژ به نوسراوی بهرێوهبەرایەتی توێژەرائی کۆمه لایهتی و دەرۆونی ژماره (٨٨٤٩ له ٢٠٢٢/٥/٢٢) که تیایدا هاتوو بهرێوهبەرایەتی گشتی پلانداانی ستراتییجی/ بهرێوهبەرایەتی پەرۆردە و خوێندن و روشنیبری ههئدهستیت به نه نجامدانی توێژینهوهیهك له بواری بوودجه و خهرجیهکانی سالانهی قوتابخانه و خوێندگاکان بهگشت قوتابخانهکانیهوه بۆیه بۆ نهه مه بهسته ناگاداری قوتابخانهکانی سنووری خوتان بکهه له کاتی سهردانی تیمی توێژینهوهی زانستی و شیکردنهوه به مه بهستی ناسینی گههته نابوری و کۆمه لایه تیهکان داواکارین هاوکاری و ناسانکاری تهواویان بپشکهه بکهه به مه بهستی نه نجامدانی نهه توێژینهوهیه

له گهه ل ریزدا

 بکر کریم حسن
 بهرێوهبەرای گشتی

وێنهیهك بۆ ///
 • لیكۆلینەوهو پشکنین / له گهه ل هاو بینج.

إقليم كردستان العراق

مجلس الوزراء

وزارة التربية

Iraqi Kurdistan Regional Council Of Ministers
Ministry Education
به‌پۆه‌به‌رێتی گشتی په‌روه‌رده‌ی سلیمانی
به‌پۆه‌به‌رێتی پلانی په‌روه‌ده‌یی

هه‌ڕه‌جی كوردستان عێراق

هه‌نجومه‌نی وه‌زیران

وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده

العدد:

ژماره: ٢٨٩٥٧

التاريخ: ٢٠١٢ / /

به‌روار: ٢٠١٢ / ٩ / ٢٣

٢٧١٢ / كوردس

بۆ به‌رپۆه‌به‌رێتی په‌روه‌رده‌ی «مه‌له‌ندی سلیمانی، دوکان، پشده‌ر، ده‌ریه‌ندیخان، شارباژێر، چه‌مه‌مال، پینچوین،

رانیه، هه‌له‌بجی شه‌هید، شاره‌زور، سیدصادق، قه‌رده‌اخ»

بایه‌ت / ناسان کاری

هاوپیچ له‌گه‌ڵ نووسراوماندا ده‌قی نووسراوی وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده/به‌رپۆه‌به‌رێتی گشتی پلاندانانی په‌روه‌ده‌یی/به‌رپۆه‌به‌رێتی توێژمراوی کۆمه‌لایه‌تی ده‌روونی ژماره‌(٨٨٤٩) له‌ به‌رواری ٢٢/٥/٢٠١٢ بۆ تان ده‌نیرین سه‌بارت به‌ ئەنجامدانی توێژینه‌وه‌ی زانستی و شیکردنه‌وه‌ به‌ مه‌به‌ستی ناسینی گرفته‌ ئابوری و کۆمه‌لایه‌تیه‌کان.

له‌گه‌ڵ به‌رێژدا...

هاوپیچ:

• فۆرمی زانیاری.

جبار حه‌مه احمد
به‌رپۆه‌به‌رێتی گشتی

وینتیه‌یک بۆ:

❖ س.ب.گشتی بۆ کاروباری ته‌کنیکی / بۆ ناکاداری له‌گه‌ڵ به‌رێژدا...

❖ سه‌رحه‌م باجچه‌ی ساوایان و قوتابخانه‌و خۆبندنگاکان / بۆ هه‌مان مه‌به‌ستی سه‌ره‌وه له‌گه‌ڵ به‌رێژدا...

❖ به‌رپۆه‌به‌رێتی پلانی په‌روه‌رده‌ی

❖ پلان

❖ نه‌رشیف

إقليم كردستان - العراق

مجلس الوزراء
وزارة التربية
المديرية العامة للتربية كرميان
م. الذاتية والملاك
(ذاتية الاعدادية)

Kurdistan Regional Government
Council of Ministers
Ministry of Education

ههريمى كردستان - عيراق

نه نجومهه نى وه زيران
وه زاره تى په روه رده
به ريوه به رايه تى گشتى په روه رده ي كهرميان
ب. خويه تى وميلاكات
(خوى ناماده يى)

التاريخ : / /

ژماره ٢٠٤٦

٢٠١٢ / ١٢ / ١٩

ره زبه ز ٢٧١٢ كوردى

بۆ / سه رجه م خويندنگا وقتوتنا بخانه وباخچه كانى سنورى په روه رده كه مان

ب / گشتاندين

هاو پيچى نوسراومان نوسراوى ب. گشتى پلانانى په روه رده يى / ب. تويزه رانى كومه لايه تى وده روى ژماره (٨٨٤٩)

له ٢٠١٢/٥/٢٢ بۆ به ريزتان ده نيزين به مه به ستي كار كردن به ناوه روكى نوسراوه كه ٠٠٠٠

نه گه ن ريزدا .

// هاو پيچ //

نوسراوى وه زاره تى په روه رده

سالار حسين محي الدين

به ريوه به رى گشتى په روه رده به وه كاله ت

٢٠١٢/١٠/١٩

ويته به ك بۆ //

- ب. په روه رده ي كترى بۆ هه مان مه به ستي سه روه وه
- ب. په روه رده ي خانقين بۆ هه مان مه به ستي سه روه وه
- خويى ناماده يين
- / خوولاو

ب. خ. هاوار محمد

ل. خ. نا. اياد يوسف

إقليم كوردستان - العراق

مجلس الوزراء

وزارة التربية

المديرية العامة لتربية محافظة دهوك

مديرية التخطيط التربوي / شعبة التخطيط

Kurdistan Regional Government
Council of Ministers
Ministry of Education

هه‌ریمی کوردستان - عێراق

نه‌جۆمه‌نی وەزیران

وەزارەتە پەرۆردی

رێڤه‌به‌ریا گشتی یا په‌روهردا پارێزگه‌ها دهوكی

رێڤه‌به‌ریا نه‌خشه‌دانان پەرۆردی / هه‌ریا نه‌خشه‌دانان

No:

Date: ٢٠١٢ / ٦ / ٢

كوردی ٢٧١٢ /

ژماره: ٨٤٨
رێڤه‌وت: ٢ / ١٢

بو/ رێڤه‌به‌ریی پەرۆردین قه‌زا دهوك-سیمیل-زاخو-ئامیدی-ئاگری-شیخان-به‌رده‌رش-شنگال-تکلیف-ده‌قه‌را زمار
پ/ گشتانندن

لیدیف نفیسارا وەزارەتا پەرۆردی به‌ریۆمه‌رایه‌تی گشتی پلانی پەرۆرده‌یی یا ژماره (٨٨٤٩) ل ٢٢/٥/٢٠١١
هه‌ڤه‌یجی نفیسارا رێڤه‌به‌ریا گشتی یا پلانا استراتیجی و خویندنا ره‌وشه‌نیری یا ژماره (٢٣٤٢) ل ٣١/٢/٢٠١١
سه‌بارت نه‌نجامدانا توێژینه‌وه‌ی زانستی ب مه‌به‌ستا دیارکرا گرفتین کومه‌لایه‌تی هه‌یفا‌دارین هاریکاری و
ئاسانکاری بو به‌یته‌ گه‌ل رێز گرتن.

هه‌ڤه‌یجی:

نفیسارا وەزارەتا پەرۆردی

عبد يوسف احمد

رێڤه‌به‌ری گشتی

٢٠١٢ / ٦ / ٢

وێنه‌یه‌ك بۆ:

* وەزارەتا پەرۆردی / به‌ریۆمه‌رایه‌تی گشتی پلانی پەرۆرده‌یی / بفره‌مۆن نفیسارا هه‌وه‌ ل سه‌ری دیار کری دگه‌ل رێزگرتن

* رێڤه‌به‌ریا نه‌خشه‌دانان پەرۆردی

* نه‌خشه‌دانان / دگه‌ل ده‌سپیکا

* باده‌کا زه‌روک

Kurdistan Region - Dohuk . silav road - ٣٧ - ١٠٠٩

E-mail : info@kurdistan-moe.org

هه‌ریمی کوردستان - دهوك/جادا سولاف - ٣٧ - ١٠٠٩ , اب

. ab

Tel : ٠٦٢٧٢٢٧٧٤٤

به‌رپه‌سا هه‌ریا نه‌خشه‌دانان/ صه‌یبه‌ ٢٠١٢/٦ *

ناومروكى قۇرمى راپرسى بەكارھېنراوو بۇ كۆكردنەوھى زانىارىيەكان :
 رېزدار بەرئوبەرو مامۇستايانى قوتابخانە - خويندنگا :
 ئەم قۇرمەى لە ژېر دەستت دايە برىتى يە لە كۆمەلە پرسیارىك دەربارەى واقعى كەرتى
 پەرووردە لە ھەرىمى كوردستان لە بواری خەرجى ودارايدا , بە مەبەستى بەرەو
 پېشبردنى ئەم كەرتە زىندوھىە ومەروھەا زياتر خزمەت كىردنە بە رەوشى پەرووردەى
 لە ھەرىمى كوردستان . وہ كىردارىكە بۇ دۆزىنەوھى رىگا چارىەك بۇ گىرقتەكانى خەرجى
 وداراىى خويندنگاكان .

1- ناو ى قوتابخانە – خويندنگا

.....

2- قۇناغى قوتابخانە – خويندنگا

.....

3- شوئىنى قوتابخانە – خويندنگا

.....

4-ژمارەى قوتابيان - خويندكاران رەگەزى نېر + رەگەزى مىّ بە پىي سالانى
 2012 -2011 / 2011 – 2010

5- ژمارەى مامۇستايان رەگەزى نېر + رەگەزى مىّ بە پىي سالانى 2010-2011 /
 2012-2011

6- ئايا ب.گ پەرووردەىى سنوورى پارىزگاكتان توانىويەتى پىداويستى يەكانى
 پەرووردەىى قوتابخانەكتان دابىن بكات ؟ ئەگەر نەيتوانىوہ ھۆكارەكانى چىن ؟

بەلئ

تارادەيەك

نەخىر

ئەگەر وەلامەكتە بەنەخىرە يان ھەر سەرنجىكى تىرت ھەيە تكايە لىرەدا بنوسە :

.....

.....

7- بودجەى خويىندىنگاكتان له رووى گوژمەى پارەوہ چۆن خەرج دەكرىت ؟

سالانەىە

مانگانەىە

هەفتانەىە

نەىە

نازانم

8- خويىندىنگاكتان چۆن برى بوودجەو پيشينەى بۆ دابىن دەكرىت ؟

دانىشتنى هاوبەش

لەسەرەوہ دىت

لەلايەن خۆتانەوہ

نازانم

9- برى بوودجەكە چەندە و ئايا بەشى دابىن كرىنى پيداويستىيەكانى ئەو ماوہيەتان

دەكات ؟

بر / دىنار.....

بەش ناكات

نازانم

10- ئيوہ وەك قوتابخانە – خويىندىنگا پلانى سالانەى خۆتان هەىە بە تايبەتى له

بوارى بوودجەو دارايى ؟

بەئى

نەخىر

11- ئەگەر بوودجەىەكى تايبەت وفەرمى بۆ خويىندىنگاكتان سالانە دابىن بكرىت , برى

چەند بەش دەكات بۆ تەواوى سالەكە ؟

.....

.....

12- دەستىشانى ئەو كيشەو گرفتانە بكەن كە سالانە بەرەنگارى دەبنەوہ سەبارەت بە

بوارى بوودجەو خەرجىەكانى تايبەت بە خويىندىنگاكتان .

.....
.....

13- تا چند خویندگاکه تان سوودی له تهکنۆلۆجیای زانیاری وەرگرتوووه ؟

باش

تارادیهک

هیچ

14- رۆ دیدی بهریزتازان سهبارت به بودجهو خهرجیهکان به مهبهستی چارهسهرکردنی
کیشهکان بو بهرهو پیشچونی کارمکان .

.....
.....